

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการรับรองคุณภาพโรงพยาบาล : กรณีศึกษาโรงพยาบาลเชิงราชประชาชนุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาไว้ซึ่งสรุปได้เป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

- 1 ขอบเขตการศึกษา
- 2 วิธีการศึกษาและการรายงานผลการศึกษา
- 3 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของโรงพยาบาลเชิงราชประชาชนุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ในกระบวนการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลตามมาตรฐาน HA จำนวน 6 หมวด รวม 20 บท คือ

หมวดที่ 1 ความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ ประกอบด้วย

บทที่ 1 การนำองค์กร

บทที่ 2 ทิศทางนโยบาย

หมวดที่ 2 ทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร ประกอบด้วย

บทที่ 3 การบริหารทรัพยากรและประสานบริการ

บทที่ 4 การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

บทที่ 5 การบริหารสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

บทที่ 6 เครื่องมือและการจัดการเกี่ยวกับเครื่องมือ

บทที่ 7 ระบบสารสนเทศโรงพยาบาล

หมวดที่ 3 กระบวนการคุณภาพ ประกอบด้วย

บทที่ 8 กระบวนการคุณภาพทั่วไป

บทที่ 9 กระบวนการคุณภาพด้านคลินิกบริการ

บทที่ 10 การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

หมวดที่ 4 การรักษามาตรฐานและจริยธรรมวิชาชีพ ประกอบด้วย

- บทที่ 11 องค์กรแพทย์
- บทที่ 12 การบริหารการพยาบาล
- หมวดที่ 5 สิทธิผู้ป่วยและจริยธรรมองค์กร ประกอบด้วย
 - บทที่ 13 สิทธิผู้ป่วย
 - บทที่ 14 จริยธรรมองค์กร
- หมวดที่ 6 การดูแลรักษาผู้ป่วย ประกอบด้วย
 - บทที่ 15 การทำงานเป็นทีมในการดูแลผู้ป่วย
 - บทที่ 16 การเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ป่วยและครอบครัว
 - บทที่ 17 การประเมินและวางแผนดูแลรักษา
 - บทที่ 18 กระบวนการให้บริการ/ดูแลผู้ป่วย
 - บทที่ 19 การบันทึกข้อมูลผู้ป่วย
 - บทที่ 20 การเตรียมจำหน่ายและการดูแลต่อเนื่อง

3.1.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะพนักงานโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ที่มีหน้าที่ในการจัดทำระบบคุณภาพโรงพยาบาล ซึ่งเป็นสมาชิกอยู่ในคณะกรรมการ 8 กลุ่ม คือ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล คณะกรรมการองค์กรแพทย์ คณะกรรมการพัฒนาทรัพยากรบุคคล คณะกรรมการบริหารสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คณะกรรมการสารสนเทศ คณะกรรมการทีมนำทางคลินิก คณะกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล และ คณะกรรมการอำนวยการองค์กรพยาบาล จำนวนรวม 278 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กลุ่มละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน เกี่ยวกับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลตามมาตรฐานHAตามทฤษฎีบริหารโครงสร้างการทำงาน 7S ของ McKinsey ในแต่ละองค์กรประกอบ 6 หมวด จำนวน 20 บท

3.2 วิธีการศึกษา

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงานจริงในการรับรองคุณภาพของโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ดังนี้

3.2.1 ข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ มีการจัดเก็บ 2 วิธี คือ

ขั้นที่ 1 เก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม (แสดงในภาคผนวก) สอบถาม

ตัวแทนจากคณะกรรมการ 8 กลุ่มข้างต้น โดยให้ตัวแทนดังกล่าวตอบแบบสอบถามแล้วทำการประมวลผลแบบสอบถามในเบื้องต้น เพื่อนำข้อมูลมาทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในขั้นที่ 2 ต่อไป

แนวของคำถามที่ใช้ในแบบสอบถาม กำหนดตามบทบาทหรือความเกี่ยวข้องของกลุ่มตัวอย่างในการจัดทำารรับรองคุณภาพโรงพยาบาลให้สอดคล้องกับข้อกำหนดตามมาตรฐาน HA (ดังแสดงในตารางที่ 3-1) โดยกำหนดเป็นระดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆตาม Likert Scale 5 ระดับ ดังนี้

ระดับการประเมิน	คะแนน
สำคัญมากที่สุด	5
สำคัญมาก	4
สำคัญปานกลาง	3
สำคัญน้อย	2
ไม่สำคัญ	1

ตารางที่ 3-1 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและความเกี่ยวข้องในการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย

หมวด/บทที่เกี่ยวข้อง	คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง
หมวดที่ 1 ความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ (บทที่ 1 การนำองค์กร และ บทที่ 2 ทิศทางนโยบาย)	- คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล
หมวดที่ 2 ทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร (บทที่ 3 การบริหารทรัพยากรและ ประสานบริการ)	- คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล
หมวดที่ 2 ทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร (บทที่ 4 การบริหารและพัฒนา ทรัพยากรบุคคล)	- คณะกรรมการพัฒนาทรัพยากรบุคคล
หมวดที่ 2 ทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร (บทที่ 5 การบริหารสิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย)	- คณะกรรมการบริหารสิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย

หมวด/บทที่เกี่ยวข้อง	คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง
หมวดที่ 2 ทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร (บทที่ 6 เครื่องมือและการจัดการ เกี่ยวกับเครื่องมือ)	- คณะกรรมการบริหารสิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย
หมวดที่ 2 ทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร (บทที่ 7 ระบบสารสนเทศโรงพยาบาล)	- คณะกรรมการสารสนเทศ
หมวดที่ 3 กระบวนการคุณภาพ (บทที่ 8 กระบวนการคุณภาพทั่วไป)	- คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล
หมวดที่ 3 กระบวนการคุณภาพ (บทที่ 9 กระบวนการคุณภาพด้าน คลินิกบริการ)	- คณะกรรมการทึมนำทางคลินิก
หมวดที่ 3 กระบวนการคุณภาพ (บทที่ 10 การป้องกันและควบคุม การติดเชื้อในโรงพยาบาล)	- คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการ ติดเชื้อในโรงพยาบาล
หมวดที่ 4 การรักษามาตรฐานและจริยธรรม วิชาชีพ (บทที่ 11 องค์กรแพทย์)	- คณะกรรมการองค์กรแพทย์
หมวดที่ 4 การรักษามาตรฐานและจริยธรรม วิชาชีพ (บทที่ 12 การบริหารการพยาบาล)	- คณะกรรมการอำนวยการองค์กรพยาบาล
หมวดที่ 5 สิทธิผู้ป่วยและจริยธรรมองค์กร (บทที่ 13 สิทธิผู้ป่วย และ บทที่ 14 จริยธรรมองค์กร)	- คณะกรรมการอำนวยการองค์กรพยาบาล

หมวด/บทที่เกี่ยวข้อง	คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง
หมวดที่ 6 การดูแลรักษาผู้ป่วย (บทที่ 15 การทำงานเป็นทีมในการดูแลผู้ป่วย บทที่ 16 การเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ป่วยและครอบครัว บทที่ 17 การประเมินและวางแผนดูแลรักษา บทที่ 18 กระบวนการให้บริการ/ดูแลรักษาผู้ป่วย บทที่ 19 การบันทึกข้อมูลผู้ป่วย และบทที่ 20 การเตรียมจำหน่ายและการดูแลต่อเนื่อง	- คณะกรรมการที่มนำทางคลินิก

ขั้นที่ 2 เก็บรวบรวมโดยใช้วิธีสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งเป็นตัวแทนจากคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการจัดทำารรับรองคุณภาพโรงพยาบาล ทั้ง 8 คน เกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลตามมาตรฐาน HA ของโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย

3.2.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลตามมาตรฐาน HA ทฤษฎีการบริหาร โครงร่างการทำงาน 7-S ของ McKinsey และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลตามมาตรฐาน HA ดังนี้

$$\text{ค่าคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{ผลรวมของค่าน้ำหนักคะแนน}}{\text{ผลรวมจำนวนข้อของแบบสอบถามในแต่ละปัจจัยของ 7-S}}$$

ผลรวมจำนวนข้อของแบบสอบถามในแต่ละปัจจัยของ 7-S

การหาช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น²¹ ใช้สูตร
 ช่วงกว้างอันตรภาคชั้น = $\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$

ระดับการประเมิน	คะแนน
สำคัญมากที่สุด	4.21-5.00
สำคัญมาก	3.41-4.20
สำคัญปานกลาง	2.61-3.40
สำคัญน้อย	1.81-2.60
ไม่มีความสำคัญ	1.00-1.80

3.2.3 วิธีการรายงานผลการศึกษา

การรายงานผลการศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลตามมาตรฐาน HA ของโรงพยาบาลเชิงราชประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงรายนี้จัดทำเป็นรายงานวิจัยเชิงพรรณนา โดยเรียบเรียงจากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงพยาบาลเชิงราชประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย
- ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลเชิงราชประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย
- ส่วนที่ 3 ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลเชิงราชประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย

3.2.4 ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 6 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน- กันยายน พ.ศ. 2545

²¹ นวลน้อย เจริญผล, สถิติ, MATHEMATICS NOTE (กรุงเทพฯ : เทพรัตน์การพิมพ์, 2532), หน้า 299.